Практичний візуальний путівник

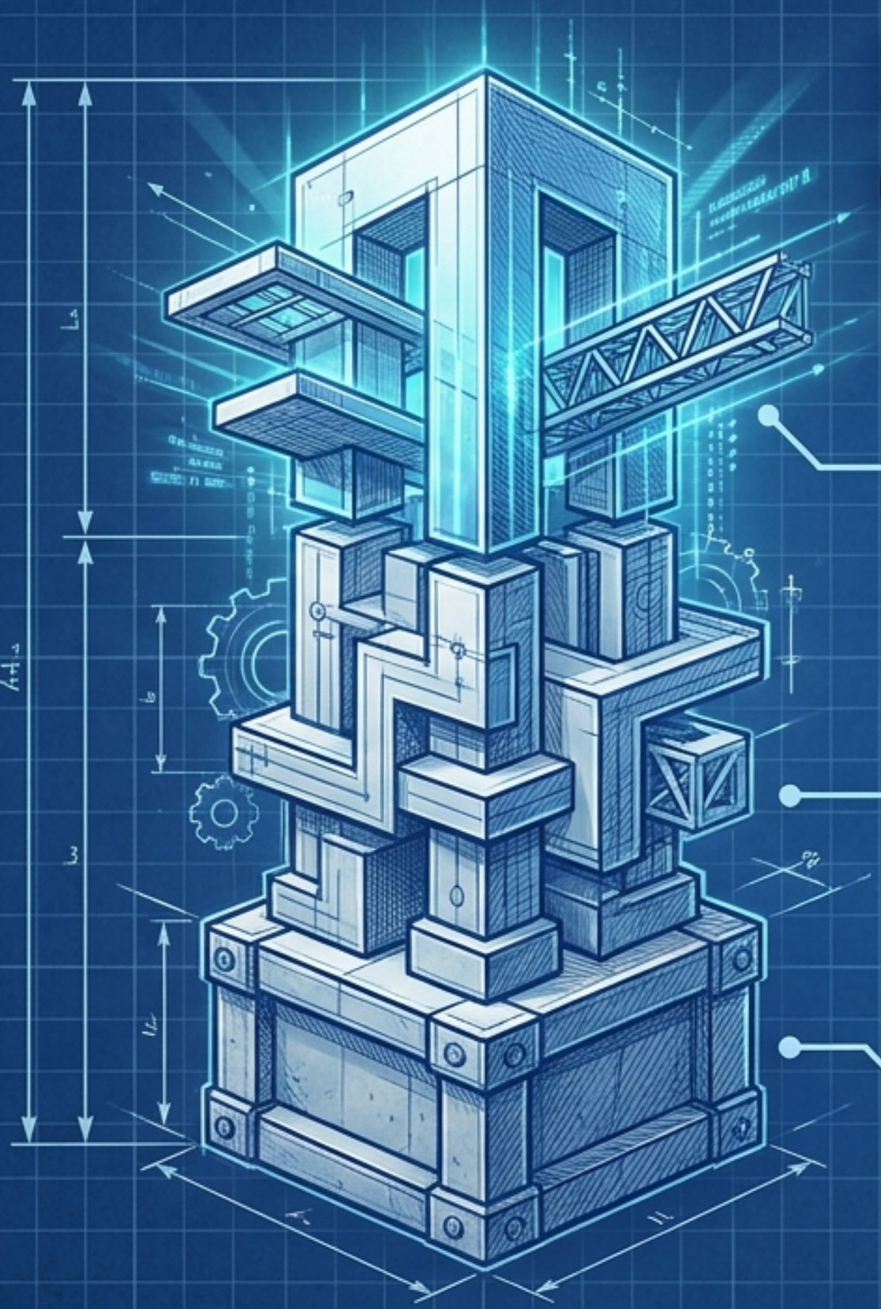
Архітектура розвитку: Програма «Українське дошкілля»

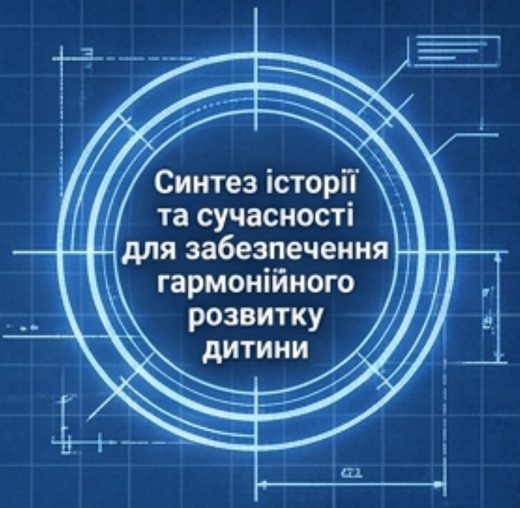
Інструментарій вихователя для конструювання сучасного освітнього середовища

Gemini Notebook

Від концепції до сучасної практики

2022 (Редакція О. Білан): Сучасний стандарт.
Оновлений зміст, що синтезує історичні надбання та нові досягнення теорії і практики, з урахуванням соціокультурних особливостей Західного регіону.

2001: Законодавче закріплення.
Закон України «Про дошкільну освіту» гарантує доступність та безоплатність.

1991–1993: Створення фундаменту.
Перша Концепція дошкільного виховання та оригінальні програми («Українське дошкілля», «Дитина»), засновані на принципах гуманізму та національної культури.

Gemini Notebook

Філософія програми: Чотири стовпи розвитку

Дитина

Особистісно-зорієнтоване навчання:
Орієнтація на психологічні особливості дитини. Оптимальна інтенсивність мислення та мовлення для кожного віку.

Система цінностей та культура:
Прилучення до традицій українського народу. Розкриття етнічних та соціокультурних особливостей (з акцентом на Західний регіон).

Життєві компетенції:
Формування практичних навичок для повсякденного життя, довільності, самостійності та ініціативності.

Цілісна картина світу:
Інтегроване пізнання природи, соціуму та власного «Я» без штучного розділення на предмети.

Gemini Notebook

Екосистема ліній розвитку

Фізичний
(Здоров'я, рухова активність, безпека)

Емоційно-ціннісний
(Самосвідомість, самооцінка, почуття)

Креативний
(Генерування нових ідей, ТРВЗ, нестандартне мислення)

Пізнавальний та мовленнєвий
(Дослідження, логіка, комунікація державною мовою)

Розвиток відбувається інтегровано — жодна лінія не існує ізольовано від інших.

Gemini Notebook

Зміна парадигми: Від інструкцій до інтеграції

Традиційний підхід

Форма навчання: Ізольовані заняття за розкладом.

Роль дитини: Пасивний слухач.

Методика мислення: Механічне запам’ятовування.

Гра: Окрема активність у вільний час.

Інтегрований підхід «Українського дошкілля»

Форма навчання: Інтегрування різних видів діяльності протягом усього дня (ЗДО №10).

Роль дитини: Активний дослідник. Здатність до самовираження та самореалізації через гру.

Методика мислення: Використання завдань ТРВЗ (теорія розв’язання винахідницьких завдань) та проблемно-пошукових ситуацій.

Гра: Провідний метод, який поєднує вербальні, наочні та практичні методи.

Gemini Notebook

Оптимальна інтенсивність за віком

Фундамент планування: Розгляд кожного вікового періоду розпочинається з психологічної характеристики дитини.

Крива відповідності віку та методу

Складні винахідницькі завдання: ТРВЗ, самостійна пошукова діяльність, усвідомлення свого місця в системі природи та суспільства.

Причинно-наслідкові зв'язки: Розвиток пізнавальної мотивації, перші елементарні досліди.

Первинні уявлення: Сенсорний досвід, знайомство з властивостями предметів найближчого довкілля.

Gemini Notebook

Маршрут дня: Інтегрована діяльність (Досвід ЗДО №10)

1

Ранкова самостійна діяльність.
Різні види ігор (художня, рухова, мовленнєва) для поступового залучення дітей.

2

Навчальна діяльність.
Поєднання ТРВЗ, експериментально-дослідницької діяльності та проблемно-пошукових ситуацій.

3

Продуктивні види діяльності.
Малювання, ліплення, конструювання як інструменти самовираження.

4

Друга половина дня.
Продовження самостійної ігрової та дослідницької діяльності, адаптованої до сезонних умов та інтелектуального навантаження.

Gemini Notebook

Практикум: Алгоритм дослідницької діяльності

Підготовка:
Визначення мети за календарним планом. Підготовка засобів, обладнання та видобуток природного матеріалу безпечно для екосистеми.

Спостереження:
Цілеспрямоване вивчення об'єктів живої та неживої природи, погоди, праці людей у природному довкіллі.

Експеримент:
Проведення нескладних дослідів у міні-лабораторіях. Виявлення властивостей рослин, води, ґрунту або органів чуття людини (шкіра, зір, слух).

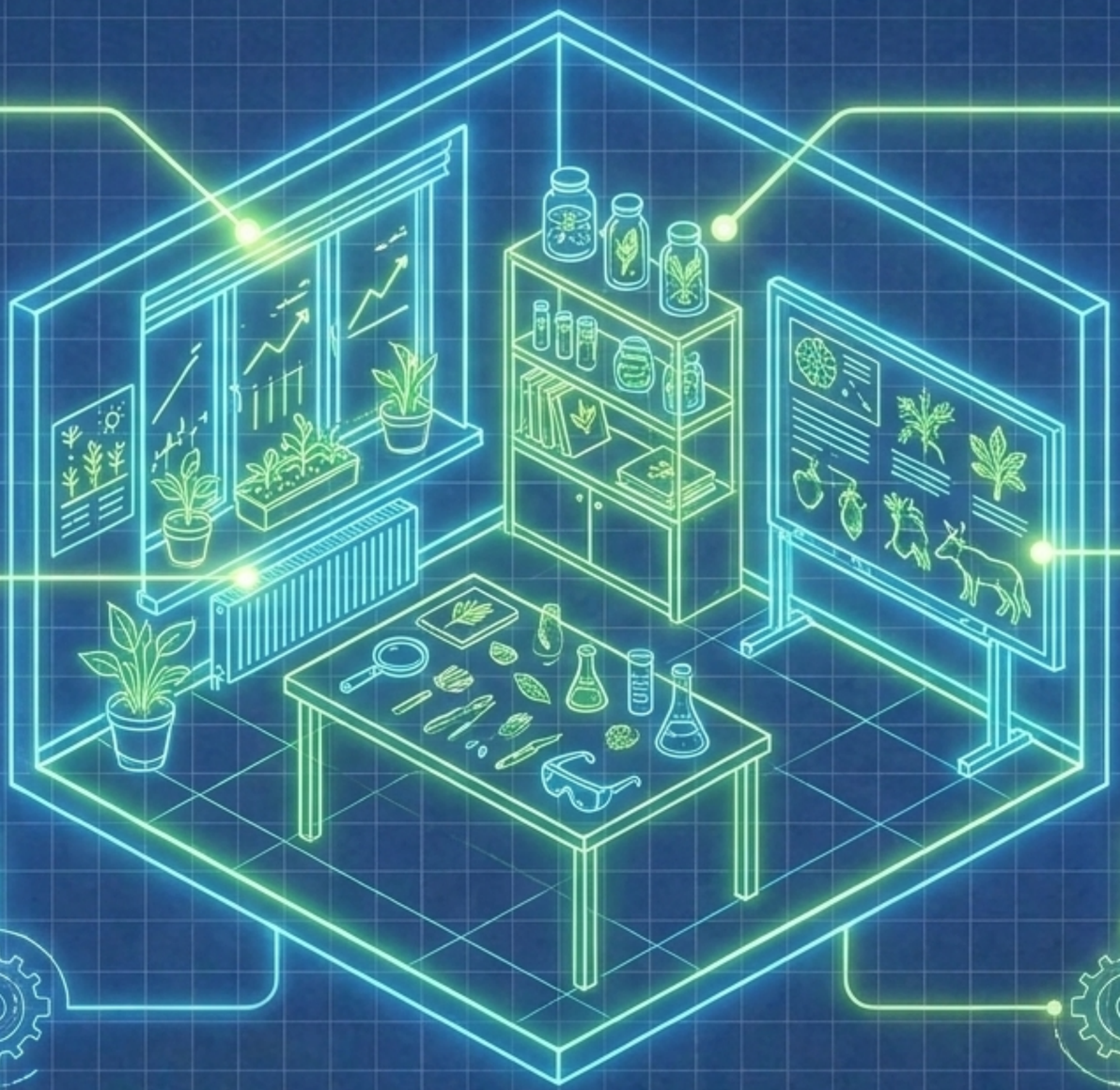
Синтез:
Формування уявлень про причинно-наслідкові зв'язки. Фіксація результатів (щоденники, гербарії, моделі).

Gemini Notebook

Інфраструктура пізнання: Екологічне середовище

Міні-город на підвіконні: Практичний майданчик для щоденних спостережень за розвитком рослин та впливом світла/води.

Живі колекції та гербарії: Систематизовані зразки рослин і тварин рідного краю (Житомирське Полісся / Західний регіон).

Дослідницька міні-лабораторія: Елементарне обладнання для безпечних експериментів (лупи, мірні ємності, природні матеріали).

Паспорти об’єктів та 3D-моделі: Візуальні інструменти фіксації знань про видовий склад та будову об’єктів природи.

Gemini Notebook

Компетенція та Безпека: Золоті правила

Безпечна діяльність (ЗК 9):
Суворе дотримання правил поведінки у природі.
Категорична заборона нищення рослинності.
Безпека при роботі з водою та матеріалами.

Екологічна свідомість (СК 8): Формування у дітей навичок екологічно безпечної поведінки. Виховання дбайливого ставлення до природи рідного краю.

Професійна гнучкість (ІК): Здатність розв’язувати складні завдання в умовах невизначеності, адаптуючи досліди до непередбачуваних природних обставин (зміна погоди, реакція тварин).

Gemini Notebook

Естетика та Творчість: Синергія партнерства

Gemini Notebook

Сім’я як співавтор освітнього процесу

«Українське дошкілля» реалізує свої завдання виключно у тісній співпраці зі сім` єю, забезпечуючи повноцінний розвиток.

ЗДО

Активне залучення: Перехід від простого інформування батьків до їхньої участі в освітньому процесі.

Психолого-педагогічне консультування: Експертна підтримка батьків вихователями з питань підготовки до виховання та розуміння вікових криз дитини.

Спільні напрями діяльності: Єдність вимог та підходів у розвитку базових якостей особистості вдома та у закладі.

Сім’я

Gemini Notebook

Екосистема підтримки вихователя

Інклюзія та нейрорізноманіття: Робота з гіперактивними дітьми, подолання заїкання, загальна інклюзія.

Корекційно-розвиткова робота: Методика «Мандала», корекція мовлення (фонетика).

Програма «Українське дошкілля» (Базовий компонент)

Сучасні навички: Комп'ютерна грамота для дітей старшого віку.

Національно-патріотичне виховання: Історичні постаті (Іван Мазепа), українська мова для національних спільнот.

Gemini Notebook

Вимірювання успіху: Показники компетентності

Кожен підрозділ програми закінчується чіткими «Показниками компетентності».
Це не просто бали, це цілісна картина розвитку дитини.

Сформованість базових якостей:
Довільність, самостійність, креативність, ініціативність.

Пізнавальна мотивація:
Здатність до самостійного пошуку відповідей та розуміння причинно-наслідкових зв'язків.

Ціннісна орієнтація:
Розуміння свого «Я», свого місця в довкіллі та повага до національної культури.

Мета вихователя — не просто виконати план, а побудувати гармонійний фундамент для життя дитини, перетворюючи освіту на безперервний процес.

Gemini Notebook